

NOWOŚCI

W PRAWIE OŚWIATOWYM

Bogusław Tundzios

Tym razem może rozpocznijmy od witryny Ministerstwa Edukacji Narodowej, a właściwie od:

<http://www.reformaprogramowa.men.gov.pl> Sądząc po liczbie odsłon, zawarte tam materiały wzbudziły spore zainteresowanie. Można tu nie tylko poznać założenia planowanej reformy, jej powody oraz projekt podstawy programowej, ale również wyrazić swoją opinię. Czytajmy więc i komentujmy!

W ostatnim czasie ukazało się niewiele nowych aktów prawnych:

1. Ze względów „kronikarskich” odnotujmy ukazanie się w Dz. U. Nr 42, poz. 257 rozporządzenia zmieniającego ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ i SPORTU z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy, o którym, jeszcze jako o projekcie, pisałem w poprzednim numerze „Meritum”.
2. W Dz. U. Nr 67, poz. 412 ukazało się ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 marca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności. To kolejna nowelizacja tego rozporządzenia, zawarte dotychczas w Dz. U. Nr 58, poz. 504 i Nr 67,

poz. 585, z 2006 r. Nr 31, poz. 217 i Nr 108, poz. 745 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 987.

Zmiany wynikają z wprowadzonych do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) zapisów dotyczących przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy, osoba, która ukończyła 18 lat i nie jest uczniem szkoły, może uzyskać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Uwzględniono również wprowadzone zmiany w zasadach przeprowadzania egzaminu maturalnego.

W zaświadczeniach o szczegółowych wynikach sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej i zaświadczeniach o szczegółowych wynikach egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum wprowadza się wpisywanie numeru PESEL ucznia, a w przypadku jego braku – serii i numeru paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość ucznia.

W przypadku nieklasyfikowania ucznia z danego przedmiotu (przedmiotów) w wierszu przeznaczonym na wpisanie oceny z tego przedmiotu należy wpisać wyraz „nieklasyfikowany(a)”.

Uchylono niektóre wzory świadectw i dyplomów, co wynika z faktu zaprzestania funkcjonowania tych typów szkół, dla których były one przeznaczone. Rozporządzenie wymaga jednak szczegółowej analizy,

gdyż wprowadzone zmiany w różny sposób „dotykają” poszczególnych typów szkół.

3. W Dz. U. Nr 72, poz. 420 ukazało się ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 18 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych. Rozporządzenie bazowe z 12 lutego 2002 zawarte jest w Dz. U. Nr 15, poz. 142, (a dotychczasowe zmiany w Dz. U. Nr 137, poz. 1155, z 2003 r. Nr 39, poz. 337 i Nr 116, poz. 1093, z 2004 r. Nr 43, poz. 393, z 2005 r. Nr 30, poz. 252).

Wprowadzenie zmian wiąże się głównie z zaprzestaniem funkcjonowania wielu dotychczasowych szkół ponadpodstawowych, a także z obowiązującą od dnia 1 września 2008 r. zmianą w podstawie programowej kształcenia ogólnego w klasach I – III szkoły podstawowej polegającą na obowiązkowej nauce języka obcego nowożytnego oraz obowiązującymi obecnie przepisami rozporządzenia do ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.).

I tak m.in. w związku z wprowadzeniem do klas I-III nauki języka obcego konieczne jest zwiększenie o 6 tygodniowej liczby godzin kształcenia zintegrowanego w trzyletnim okresie nauczania; konsekwentnie ulega zmniejszeniu liczba godzin do dyspozycji dyrektora. Rozporządzenie zawiera także nowe załączniki: ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej oraz ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej.

W chwili kiedy piszę te słowa, bliskie publikacji są poniższe akty prawne, dostępne na http://bip.men.gov.pl/akty_projekty/akty_projekty.php :

1. Projekt ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci

Projekt rozporządzenia jest konsekwencją obowiązującego brzmienia art. 71 b ustawy. Na mocy zmiany art. 71b ust. 2a i 2b ustawy o systemie oświaty dokonanej ustawą z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych

ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 542) niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, uzyskały prawo do organizowania i prowadzenia zespołów wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Dotychczas takie uprawnienia posiadały jedynie publiczne poradnie.

2. Projekt ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania

Projektowana nowelizacja ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania poprzez uszczegółowienie § 4 cytowanego rozporządzenia, dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci w lokalu, w którym prowadzone są zajęcia w innych formach wychowania przedszkolnego, ma na celu ułatwienie organizowania innych form wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne, zespoły wychowania przedszkolnego) przez zainteresowane podmioty.

Obecne wymagania są bardzo wysokie i nieadekwatne do rodzaju zajęć prowadzonych w małych grupkach, na terenach, gdzie brakuje przedszkoli, a wychowanie przedszkolne charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem udziału dzieci 3-5-letnich w zajęciach.

Jak czytamy w uzasadnieniu MEN, proponowane w projekcie złagodzenie wymogów sanitarno-lokalowych (w porównaniu z przedszkolem i szkołą) wobec punktów i zespołów, poprzez ich szczegółowe określenie, jest zmianą niecierpliwie oczekiwaną zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego, jak i inne osoby prawne i osoby fizyczne. Pozwoli ono na sprawniejsze i łatwiejsze zakładanie innych form wychowania przedszkolnego przez zainteresowane podmioty, co przyczyni się do realizacji zamierzeń Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie upowszechniania wychowania przedszkolnego zarówno na terenach wiejskich, jak i wielkomiejskich.

Ponieważ w rozporządzeniu uwzględniono znaczącą rolę rodziców dzieci objętych omawianymi formami

wychowania przedszkolnego poprzez możliwość uczestniczenia przez nich w realizacji zajęć, wskazane jest posiadanie przez zainteresowanych, w takich sytuacjach, aktualnej dokumentacji medycznej do celów sanitarno-epidemiologicznych. Udział rodziców w zajęciach ma formę pewnego rodzaju wolontariatu, jednak nie powinno to ich zwalniać z obowiązku spełniania wymogów zdrowotnych określonych dla osób pracujących z dziećmi.

3. Projekt ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 71b ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (zmienionej ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty – Dz. U. z 2007 r. Nr 181, poz. 1292).

Niniejsze rozporządzenie zastąpi ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania (Dz. U. Nr 13, poz. 114 oraz z 2003 r. Nr 23, poz. 192).

W związku z wprowadzeniem rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego dla dzieci sześciolletnich istnieje potrzeba wprowadzenia przepisów upoważniających zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych do wydawania orzeczeń o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym w niniejszym rozporządzeniu wprowadza się m.in. zmiany dotyczące terminologii (dotyczy to np. pojęcia „zaburzenia i odchylenia rozwojowe”, które zostało za-

stąpione pojęciem „dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz niedostosowana społecznie”).

Zmiana przepisu w § 5 ust. 4 projektu ma na celu określenie elementów zaświadczenia lekarskiego, które wydaje lekarz z wnioskiem o przyznanie dziecku orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania. Zaświadczenie lekarza stanowi podstawę dla zespołu orzekającego do podjęcia decyzji o wydaniu orzeczenia w tej sprawie. Zadaniem lekarza będzie również określenie, czy i w jakim zakresie uczeń może uczestniczyć w zajęciach organizowanych częściowo w grupie rówieśniczej lub w części albo w całości na terenie przedszkola lub szkoły w wyodrębnionym pomieszczeniu.

Dokonano zmiany okresu, na jaki można wydać orzeczenie. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania będzie mogło być wydane na okres nie krótszy niż 30 dni. Zmiana wynika ze względów proceduralnych. Zachowując obowiązujące procedury, trudno było uruchomić indywidualne nauczanie w okresie do 21 dni (powiadomienie rodziców o terminie posiedzenia zespołu, wydanie orzeczenia, czas na ewentualne odwołanie się rodzica od wydanego orzeczenia, zorganizowanie przez szkołę indywidualnego nauczania).

Zmiany przepisu § 8 ust. 1 i 2 mają na celu likwidację możliwości orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego na czas nieokreślony, co powodowało, że w sytuacji gdy rodzice nie byli zainteresowani taką zmianą, nie można było przeprowadzić postępowania o zmianę orzeczenia niekorzystnego dla dziecka.

Przygotowanie nowych wzorów załączników nr 1-3 ma usprawnić wydawanie orzeczeń oraz ograniczyć ich liczbę. Do treści orzeczeń wprowadzono klauzule o uchyleniu orzeczenia oraz o odmowie wydania orzeczenia.

**Autor jest nauczycielem konsultantem
Mazowieckiego Samorządowego
Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
kierownikiem Wydziału w Radomiu**